สถานภาพการผลิตและปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุกรรมกระบือปลักของเกษตรกรในลุ่มน้ำสงคราม จังหวัดนครพนม

Situation and factor affecting on swamp buffalo production for conservation and genetic develop swamp buffalo of farmers in Songkhram wet land, Nakhon Phanom Province

มัทนียา สารกุล[1*], สุภาวดี แหยมคง[2], พิชิต รอดชุม[1], ปรีชา ศิริสม,[1] ธนพัฒน์ สุระนรากุล[1] และประภาศิริ ใจผ่อง[2]

Mattaneeya Sarakul[1*], Suphawadee Yaemkong[2], Phichit Rodchoom[1], Preecha Sirisom[1], Tanapat Suranarakul[1] and Prapasiri Jaipong[2]

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพการผลิตและปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตกระบือปลักในลุ่มน้ำสงคราม จังหวัดนครพนมจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในรูปของค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งเกษตรกรเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือเพื่อสร้างผลผลิตและใช้แรงงาน และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือสวยงามและประกวด นำเฉลี่ยมาใช้ทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (57.84%) มีประสบการณ์เลี้ยงกระบือเฉลี่ย เท่ากับ 29.37 (SD =15.92) ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (88.35%) ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครอบครัว (99.72%) ทำนาเป็นรายได้หลัก (94.05%) และเลี้ยงกระบือเป็นรายได้รอง (67.30%) ส่วนใหญ่เกษตรกรเลี้ยงกระบือเพื่อใช้ประโยชน์จากมูลเป็นปุ๋ยในการเกษตร (48.65%) นิยมผสมพันธุ์กระบือตามธรรมชาติ (87.30%) ไม่มีการจดบันทึกข้อมูลฟาร์ม (87.57%) และไม่มีการคัดเลือกพ่อพันธุ์กระบือ (59.73%) ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการเลี้ยงกระบือ คือ การไม่มีพื้นที่ในการเลี้ยง

[1]สาขาวิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนครพนม นครพนม 48000

Department of Animal Science, Faculty of Agriculture and Technology, Nakhon Phanom University, Nakhon Phanom, 48000

[2] สาขาวิชาสัตวศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก 65000

Animal Science Program, Faculty of Food and Agriculture Technology, Pibulsongkram Rajabhat University, Tambon Phlaichumphon, Muang District, Phitsanuloke 65000

*Corresponding author: sarakul1@hotmail.com